

Język łaciński i kultura antyczna liceum ogólnokształcące i technikum

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego.

Uczeń zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. Uczeń rozumie czytany ze słownikiem tekst łaciński i dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego na język polski, z wykorzystaniem słownika łacińsko-polskiego, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.

- II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze.

Uczeń zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.

- III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej.

Uczeń ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- I. W zakresie kompetencji językowych:

1. Wiedza – w zakresie wiedzy uczeń:

- 1) zna i rozpoznaje następujące formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego:
 - a) formy fleksyjne rzeczowników regularnych deklinacji I-V,
 - b) formy fleksyjne następujących rzeczowników nieregularnych: *Iuppiter, deus, domus, vis*,
 - c) formy fleksyjne przymiotników deklinacji I-III,
 - d) formy fleksyjne i zasady użycia zaimków: *is, quis, qui, hic, ille* oraz zaimków osobowych i dzierżawczych,
 - e) formy fleksyjne liczebników głównych i porządkowych: 1-20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 1000,
 - f) zasady stopniowania regularnego przymiotników deklinacji I-III oraz stopniowania nieregularnego następujących przymiotników: *bonus, malus, parvus, magnus, multi*,
 - g) zasady tworzenia i stopniowania przysłówków pochodzących od przymiotników deklinacji I-III,

- h) formy strony czynnej i biernej czasowników regularnych koniugacji I-IV w trybie orzekającym (*indicativus*) i łączącym (*coniunctivus*) w następujących czasach: *praesens*, *imperfectum*, *perfectum*, *plusquamperfectum*, *futurum I* oraz formy trybu rozkazującego w czasie teraźniejszym w stronie czynnej (*imperativus praesentis activi*),
 - i) formy bezokolicznika łacińskiego: *infinitivus praesentis activi*, *infinitivus praesentis passivi*, *infinitivus perfecti activi*, *infinitivus perfecti passivi*,
 - j) formy imiesłów: *participium praesentis activi*, *participium perfecti passivi*, *participium futuri passivi (gerundivum)*,
 - k) formy rzeczownika odczasownikowego (*gerundium*),
 - l) formy czasowników nieregularnych:
 - *esse* i wybrane *composita (possum, prosum, adsum, absum)*,
 - *volo, nolo*,
 - *eo* i wybrane *composita (abeo, redeo, obeo)*,
 - *fero* i wybrane *composita (affero, aufero, differo)*,
 - *tollo*,
 - *fio*,
 - *verba defectiva: odi, memini, coepi*,
 - *verba deponentia i semideponentia*;
- 2) zna i rozpoznaje następujące zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego:
- a) szyk zdania łacińskiego,
 - b) struktura składniową zdania w stronie czynnej i biernej,
 - c) następujące funkcje składniowe i semantyczne rzeczownika: (*Nominativus* jako orzecznik, *Nominativus duplex*, *Genetivus partitivus*, *Dativus possessivus*, *Dativus auctoris*, *Accusativus duplex*, *Ablativus temporis*, *Ablativus comparationis*),
 - d) następujące konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: *Accusativus cum infinitivo (ACI)*, *Nominativus cum infinitivo (NCI)*, *coniugatio periphrastica passiva (CPP)*, *Ablativus absolutus*, bezprzyimkowe użycie nazw miast,
 - e) następujące typy zdań podrzędnych w języku łacińskim: zdania okolicznikowe czasu, przyczyny, warunku, celu i skutku, zdania dopełnieniowe;
- 3) zna i rozpoznaje formy morfologiczne i strukturę składniową tłumaczonego tekstu;
- 4) identyfikuje, z wykorzystaniem posiadanej wiedzy na temat gramatyki łacińskiej, formy podstawowe słów występujących w tłumaczonym tekście;
- 5) zapoznaje się z podstawowym słownictwem typowym dla autorów określonych w kanonie;
- 6) zna podstawowe techniki przekładu tekstu łacińskiego;
- 7) zna zasady tworzenia spójnego i zgodnego z polską normą językową przekładu z języka łacińskiego na język polski.
2. Umiejętności – w zakresie umiejętności uczeń:
- 1) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii:

- a) odmienia rzeczowniki regularne deklinacji I-V,
 - b) odmienia następujące rzeczowniki nieregularne: *Iuppiter, deus, domus, vis*,
 - c) odmienia przymiotniki deklinacji I-III,
 - d) odmienia i poprawnie używa następujących zaimków: *is, quis, qui, hic, ille* oraz zaimków osobowych i dzierżawczych,
 - e) odmienia i poprawnie posługuje się formami liczebników głównych i porządkowych: 1-20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 1000,
 - f) stopniuje przymiotniki: regularnie - przymiotniki deklinacji I-III oraz nieregularnie - następujące przymiotniki: *bonus, malus, parvus, magnus, multi*,
 - g) tworzy i stopniuje przysłówki pochodzące od przymiotników deklinacji I-III,
 - h) odmienia czasowniki regularne koniugacji I-IV w trybie orzekającym (*indicativus*) i łączącym (*coniunctivus*) w następujących czasach: *praesens, imperfectum, perfectum, plusquamperfectum, futurum I* oraz tworzy formy trybu rozkazującego w czasie teraźniejszym w stronie czynnej (*imperativus praesentis activi*),
 - i) tworzy i posługuje się następujących formami bezokolicznika łacińskiego: *infinitivus praesentis activi, infinitivus praesentis passivi, infinitivus perfecti activi, infinitivus perfecti passivi*,
 - j) tworzy i stosuje następujące formy imiesłowów: *participium praesentis activi, participium perfecti passivi, participium futuri passivi (gerundivum)*,
 - k) tworzy i odmienia rzeczownik odczasownikowy (*gerundium*),
 - l) odmienia następujące czasowniki nieregularne:
 - *esse* i wybrane *composita* (*possum, prosum, adsum, absum*),
 - *volo, nolo*,
 - *eo* i wybrane *composita* (*abeo, redeo, obeo*),
 - *fero* i wybrane *composita* (*affero, aufero, differo*),
 - *tollo*,
 - *fio*,
 - *verba defectiva: odi, memini, coepi*,
 - *verba deponentia i semideponentia*;
- 2) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie zjawisk składniowych:
- a) przekształca strukturę składniową zdania łacińskiego,
 - b) przy przekształcaniu zdań zawierających charakterystyczne dla łaciny zjawiska składniowe poprawnie posługuje się następującymi funkcjami składniowymi i semantycznymi: (*Nominativus* jako orzecznik, *Nominativus duplex, Genetivus partitivus, Dativus possessivus, Dativus auctoris, Accusativus duplex, Ablativus temporis, Ablativus comparationis*),
 - c) przy przekształcaniu zdań zawierających charakterystyczne dla łaciny zjawiska składniowe poprawnie posługuje się następującymi konstrukcjami składniowymi: *Accusativus cum infinitivo (ACI), Nominativus cum infinitivo (NCI), coniugatio periphrastica passiva (CPP), Ablativus absolutus*, bezprzymkowe użycie nazw miast;

- 3) potrafi poprawnie stosować podstawową terminologię gramatyczną w odniesieniu do opisu łacińskiego systemu językowego;
- 4) potrafi czytać ze zrozumieniem prozatorski tekst łaciński (z zakresu tekstów określonych w kanonie), posługując się w tym celu słownikiem;
- 5) poprawnie tłumaczy charakterystyczne dla łaciny:
 - a) następujące funkcje składniowe i semantyczne (*Nominativus* jako orzecznik, *Nominativus duplex*, *Genetivus partitivus*, *Dativus possessivus*, *Dativus auctoris*, *Accusativus duplex*, *Ablativus temporis*, *Ablativus comparationis*),
 - b) następujące zjawiska składniowe *Accusativus cum infinitivo* (ACI), *Nominativus cum infinitivo* (NCI), *coniugatio periphrastica passiva* (CPP), *Ablativus absolutus*, bezprzymkowe użycie nazw miast,
 - c) następujące typy zdań podrzędnych: zdania okolicznikowe czasu, przyczyny, warunku, celu i skutku, zdania dopełnieniowe;
- 6) potrafi korzystać ze słownika łacińsko-polskiego przy sporządzaniu przekładu;
- 7) potrafi w przypadku wyrazów wieloznacznych wybrać znaczenie odpowiednie dla kontekstu/ tematyki tłumaczonego tekstu;
- 8) dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego z zakresu tekstów określonych w kanonie na język polski, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.

II. W zakresie kompetencji interkulturowych:

1. Wiedza – w zakresie wiedzy uczeń:

- 1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:
 - a) Mity o powstaniu świata,
 - b) Mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego,
 - c) Mity o głównych herosach - Prometeusz, Herakles, Tezeusz, Argonauci,
 - d) Mity o wojnie trojańskiej i powrocie bohaterów spod Troi,
 - e) Mity ajtiologiczne, wyjaśniające powstanie zjawisk i rzeczy,
 - f) Związki mitologii greckiej z rzymską,
 - g) Mity o wędrowce Eneasza,
 - h) Mity o powstaniu Rzymu;
- 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej:
 - a) historia Grecji:
 - Wielka kolonizacja,
 - Idea państw-miast (*poleis*: Ateny, Sparta, Teby, Korynt),
 - formy ustrojowe w Grecji: demokracja ateńska, ustrój spartański,
 - wojny perskie,
 - wojna peloponeska,
 - podboje Aleksandra Wielkiego i państwa hellenistyczne,
 - b) historia Rzymu:
 - ekspansja terytorialna Rzymu i podboje; prowincje rzymskie,

- wojny punickie - Kartagina, postacie Hannibala, Scypiona Afrykańskiego i Katona Starszego,
 - upadek republiki i dyktatura Cezara; inne kluczowe postacie życia publicznego późnej republiki: Cezar, Pompejusz, Krassus, Antoniusz, Cynceron, Katon Młodszy, Marek Brutus,
 - droga do władzy i panowanie Oktawiana Augusta,
 - Rzym pod władzą cesarzy; sylwetki wybranych cesarzy: Tyberiusz, Kaligula, Klaudiusz, Neron, Wespazjan, Trajan, Hadrian, Marek Aureliusz, Domicjan, Konstantyn Wielki,
 - formy ustrojowe w Rzymie: republika, pryncypat, dominat,
 - upadek cesarstwa zachodniego;
- 3) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii literatury starożytnej:
- a) literatura grecka:
- Homer, *Iliada* i *Odyseja*,
 - Liryka grecka (wybrane wiersze Alkajosa, Safony i Anakreonta),
 - Tragedia: wybrane dzieła Ajschylosa (*Prometeusz skowany*, *Oresteja*), Sofoklesa (*Król Edyp*, *Antygona*), i Eurypidesa (*Medea*),
 - Historiografia: Herodot, *Dzieje* i Tukidydes, *Wojna peloponeska*,
- b) literatura rzymska:
- Cynceron: mowy (*Mowy przeciwko Katylinie*, *Mowa w obronie poety Archiasza*, *Filipiki*), listy,
 - Cezar, *Pamiętniki o wojnie galijskiej*, *Pamiętniki o wojnie domowej*,
 - Tytus Liwiusz, *Dzieje Rzymu od założenia miasta* (księga I, księga XXI),
 - Wergiliusz, *Eneida*,
 - Horacy, *Pieśni* (wybrane wiersze),
 - Owidiusz, *Metamorfozy*,
 - Seneka (*Listy moralne do Lucyliusza*),
 - Tacyt, *Roczniki*;
- 4) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach i dziełach z obszaru filozofii starożytnej:
- a) początki filozofii greckiej: Tales z Miletu, Anaksymander, Anaksymenes, Demokryt, Heraklit, Pitagoras,
- b) Sokrates,
- c) Platon: *Uczta*, *Obrona Sokratesa*, *Państwo*,
- d) Arystoteles,
- e) szkoły filozoficzne: stoicka i epikurejska w Grecji i Rzymie,
- f) wybrane pisma filozoficzne Cyncerona: *O przyjaźni*, *O starości*;
- 5) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu kultury materialnej w starożytności:
- a) greckie malarstwo wazowe (style w malarstwie wazowym: czarnofigurowy, czerwonofigurowy; dominujące tematy w malarstwie wazowym),

- b) kluczowe postacie i dzieła rzeźby greckiej: Fidiasz (dekoracja Partenonu, *Zeus Olimpijski*, *Atena Parthenos*), Poliklet (*Doryforos*), Myron (*Dyskobol*), Praksyteles (*Wenus z Knidos*), Lizyp (Apoksyomenos, portrety Aleksandra Wielkiego); *Wenus z Milo*, *Grupa Laokoona*,
 - c) architektura grecka: porządki architektoniczne (dorycki, joński, koryncki), wybrane typy budowli i ich przeznaczenie (teatr, świątynia, stadion, stoa), najważniejsze budowle starożytnej Grecji: zabudowa Akropolu
 - d) architektura rzymska: wybrane typy budowli i ich przeznaczenie (amfiteatr, cyrk, stadion, termy, łuk triumfalny, akwedukt, willa rzymska, bazylika), najważniejsze budowle starożytnego Rzymu: Koloseum, kolumna Trajana, Forum Romanum, Panteon; Pompeje jako przykład miasta rzymskiego;
- 6) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i Rzymie:
- a) sport i widowiska w Grecji i Rzymie: igrzyska w Olimpii, igrzyska gladiatorskie w Rzymie,
 - b) wyrocznie: Delfy i ich rola, Sybilla,
 - c) życie domowe i rodzinne w Grecji i Rzymie (dom; rodzina; dzieci i edukacja; imiona i nazwiska greckie i rzymskie; ubiór w Grecji i Rzymie),
 - d) życie społeczne i gospodarcze (miasto i wieś, drogi, handel; religie w świecie greckim i rzymskim; wyrocznie – Delfy, Sybilla niewola i niewolnicy; fenomen prawa rzymskiego; kalendarz; armia grecka i rzymska; rozrywki),
- 7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:
- a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,
 - b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej, polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej, sztuk plastycznych, sztuk wizualnych.

2. Umiejętności - w zakresie umiejętności uczeń:

- 1) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:
- a) mity o powstaniu świata,
 - b) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego,
 - c) mity o głównych herosach - Prometeusz, Herakles, Tezeusz, Argonauci,
 - d) mity o wojnie trojańskiej i powrocie bohaterów spod Troi,
 - e) mity ajtiologiczne, wyjaśniające powstanie zjawisk i rzeczy,
 - f) związki mitologii greckiej z rzymską,
 - g) mity o wędrowce Eneasza,
 - h) mity o powstaniu Rzymu,

- 2) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii starożytnej:
- a) historia Grecji:
 - wielka kolonizacja,
 - idea państw-miast (*poleis*: Ateny, Sparta, Teby, Korynt),
 - formy ustrojowe w Grecji: demokracja ateńska, ustrój spartański,
 - wojny perskie,
 - wojna peloponeska,
 - podboje Aleksandra Wielkiego i państwa hellenistyczne,
 - b) historia Rzymu:
 - ekspansja terytorialna Rzymu i podboje; prowincje rzymskie,
 - wojny puniczne - Kartagina, postacie Hannibala, Scypiona Afrykańskiego i Katona Starszego,
 - upadek republiki i dyktatura Cezara; inne kluczowe postacie życia publicznego późnej republiki: Cezar, Pompejusz, Krassus, Antoniusz, Cynceron, Katon Młodszy, Marek Juniusz Brutus,
 - droga do władzy i panowanie Oktawiana Augusta,
 - Rzym pod władzą cesarzy; sylwetki wybranych cesarzy: Tyberiusz, Kaligula, Klaudiusz, Neron, Wespazjan, Trajan, Hadrian, Marek Aureliusz, Domicjan, Konstantyn Wielki,
 - formy ustrojowe w Rzymie: republika, pryncypat, dominat,
 - upadek cesarstwa zachodniego;
- 3) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii literatury starożytnej:
- a) literatura grecka:
 - Homer, *Iliada* i *Odyseja*,
 - Liryka grecka (wybrane wiersze Alkajosa, Safony i Anakreonta),
 - Tragedia: wybrane dzieła Ajschylosa (*Prometeusz skowany*, *Oresteja*), Sofoklesa (*Król Edyp*, *Antygona*) i Eurypidesa (*Medea*),
 - Historiografia: Herodot, *Dzieje* i Tukidydes, *Wojna peloponeska*,
 - b) literatura rzymska:
 - Cynceron: mowy (*Mowy przeciwko Katylinie*., *Mowa w obronie poety Archiasza*., *Filipiki*), listy,
 - Cezar, *Pamiętniki o wojnie galijskiej*, *Pamiętniki o wojnie domowej*,
 - Tytus Liwiusz, *Dzieje Rzymu od założenia miasta* (księga I, księga XXI),
 - Wergiliusz, *Eneida*,
 - Horacy, *Pieśni* (wybrane wiersze),
 - Owidiusz, *Metamorfozy*,
 - Seneka (*Listy moralne do Lucyliusza*),
 - Tacyt, *Roczniki*;
- 4) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska i dzieła z zakresu filozofii starożytnej:

- a) początki filozofii greckiej: Tales z Miletu, Anaksymander, Anaksymenes, Demokryt, Heraklit, Pitagoras,
 - b) Sokrates,
 - c) Platon: *Uczta, Obrona Sokratesa, Państwo*,
 - d) Arystoteles,
 - e) szkoły filozoficzne: stoicka i epikurejska w Grecji i Rzymie,
 - f) wybrane pisma filozoficzne Cyserona: *O przyjaźni, O starości*;
- 5) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu kultury materialnej w starożytności:
- a) greckie malarstwo wazowe (style w malarstwie wazowym: czarnofigurowy, czerwonofigurowy; dominujące tematy w malarstwie wazowym),
 - b) kluczowe postacie i dzieła rzeźby greckiej: Fidiasz (dekoracja Partenonu, *Zeus Olimpijski, Atena Parthenos*), Poliklet (*Doryforos*), Myron (*Dyskobol*), Praksyteles (*Wenus z Knidos*), Lizyp (*Apoksyomenos*, portrety Aleksandra Wielkiego); *Wenus z Milo, Grupa Laokoona*,
 - c) architektura grecka: porządki architektoniczne (dorycki, joński, koryncki), wybrane typy budowli i ich przeznaczenie (teatr, świątynia, stadion, stoa), najważniejsze budowle starożytnej Grecji: zabudowa Akropolu,
 - d) architektura rzymska: wybrane typy budowli i ich przeznaczenie (amfiteatr, cyrk, stadion, termy, łuk triumfalny, akwedukt, willa rzymska, bazylika), najważniejsze budowle starożytnego Rzymu: Koloseum, kolumna Trajana, Forum Romanum, Panteon; Pompeje jako przykład miasta rzymskiego;
- 6) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujących kluczowych zjawiskach z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i Rzymie:
- a) sport i widowiska w Grecji i Rzymie: igrzyska w Olimpii, igrzyska gladiatorskie w Rzymie,
 - b) życie domowe i rodzinne w Grecji i Rzymie (dom; rodzina; dzieci i edukacja; imiona i nazwiska greckie i rzymskie; ubiór w Grecji i Rzymie),
 - c) życie społeczne i gospodarcze (miasto i wieś, drogi, handel; niewola i niewolnicy; religie w świecie greckim i rzymskim; wyrocznie – Delfy, Sybilla; fenomen prawa rzymskiego; kalendarz; armia grecka i rzymska; rozrywki),
- 7) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej i rzymskiej oraz kultur późniejszych następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:
- a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym;
 - b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej, polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej, sztuk plastycznych, sztuk wizualnych.

III. W zakresie kompetencji społecznych. Uczeń:

- 1) dostrzega wagę systematyczności w poznawaniu zjawisk gramatycznych i dokładności w sporządzaniu adekwatnego przekładu;
- 2) nabiera umiejętności szybkiego praktycznego zastosowania i ćwiczenia nowo nabytej wiedzy;
- 3) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;
- 4) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej;
- 5) dzięki poznaniu źródeł kultury polskiej, europejskiej i światowej staje się jej świadomym odbiorcą i uczestnikiem.

Kanon tekstów:

1. Ciceron: *De amicitia, De senectute, In Verrem, In Catilinam, Pro Archia poeta*, wybór listów, *Disputationes Tusculanae*;
2. Cezar: *Commentarii de bello Gallico, Commentarii de bello civili*
3. Nepos: *De viris illustribus* (Hannibal, Epaminondas, Alkibiades, Temistokles)
4. Liwiusz: *Ab urbe condita* (księga I)
5. Hyginus, *Fabulae*
6. Seneka: *Epistulae morales ad Lucillum*.

Kanon tekstów zawiera listę autorów i dzieł zalecanych do wykorzystania w wybranych przez nauczyciela fragmentach, w postaci oryginalnej lub preparowanej. Nauczyciel w zależności od warunków organizacyjnych i potrzeb może dokonać wyboru jednego lub więcej spośród zalecanych tekstów. Wybrany fragment (w wersji oryginalnej lub preparowanej) nie powinien odbiegać pod względem gramatycznym, stylistycznym i leksykalnym od norm językowych łaciny klasycznej.

Warunki i sposób realizacji

Podstawa programowa zakłada realizację procesu dydaktycznego w cyklu 240 godzin, przy czym cykl ten może być rozłożony na poszczególne lata nauki wedle możliwości organizacyjnych danej szkoły; zalecany jest jednak cztero- lub trzyletni cykl kształcenia.

Głównym założeniem kształcenia klasycznego, realizowanego w ramach przedmiotu *Język łaciński i kultura* antyczna jest pogłębienie humanistycznej formacji ucznia i przygotowanie go do podjęcia studiów na kierunkach językowych, kulturowych i społecznych. Zaleca się korelację treści nauczania z zakresu kultury antycznej z innymi przedmiotami humanistycznymi (w szczególności z językiem polskim, historią, wiedzą o kulturze, filozofią). Nauczyciel w realizacji przedmiotu powinien zwrócić uwagę na powiązanie treści z zakresu języka i z zakresu kultury.